

grovelijk beschimpend, was het gevolg van het verschijnen van „The Times”. Het verval van des kunstenaars krachten, zijn mislukte litteraire pretenties, de intiëmer omstandigheden van zijn huiselijk leven, alles werd besproken met de kwaadaardigheid van een bitter vijand en de zakelijkheid van één die uit eigen herinnering putte. Hogarth was diep gekrenkt, — maar niet geslagen. Hij wachtte zijn tijd af, en toen in het volgende jaar Wilkes vervolgd werd wegens laster, teekende Hogarth zijn portret. Het was een pendant van het portret van Simon Lord Lovat, den Schotschen rebel en hoogverrader, doch zoo mogelijk nog venijniger van karakteristiek.

De groote vriend van Hogarth, David Garrick, groot tooneelspeler en beminnelijk mensch, schijnt voorkennis te hebben gehad van een anderen aanval op den kunstenaar, die komende was. Hij schreef aan Churchill om hem ervan te doen afzien. „Ik moet u smeeken, bij de genegenheid die gij voor mij zegt te hebben, niet op mijn vriend

Hogarth los te trekken voor gij mij hebt gesproken”. — Het baatte niet. Een hatelijk gedicht van Churchill verscheen, het was den dichter, die over het algemeen zich van smakeloozen spot onthield, onwaardig, en hakte vooral op Hogarth's leeftijd en verval van krachten. Ook hierop was het antwoord een portret van den aanvaller, die als beer werd voorgesteld. Hogarth beroemde zich er zelfs op dat „het genoeg en het geldelijk voordeel, dat hij van deze beide gravures had, te zamen met paardrijden, hem zooveel van zijn gezondheid teruggegeven hadden als op zijn leeftijd kon verwacht worden”.

Niettemin stierf hij in 1764, en schijnen zijn laatste levensjaren door deze hoogst onverkwikkelijke twisten wel vergald te zijn.

Maar de man, wiens weinig plooibare en misschien wel wat kribbebijterige, in elk geval lastige en onverzoenlijke aard men uit zijn houding in dit geval heeft kunnen leeren kennen, moest nog op andere wijze, reeds veel vroeger zelf aan den lijve ondervinden, hoe satire smaakt.

Dit was naar aanleiding van zijn proeve eener Aesthetica, een litterair werk met een paar illustraties, waarin hij zijn theorieën over kunst uiteenzette, en dat hij „Analysis of Beauty” noemde. De schoonheid, zoo heette het in dit werk, dat misschien verdienen kan hebben gehad, en o. a. door Lessing is geciteerd, was terug te brengen tot een slang-achtige, dubbel gebogen lijn, de „schoonheidslijn”. Men heeft ongetwijfeld den onnoozelen term wel meer gehoord. In 1745 verscheen deze lijn reeds op zijn palet, in het portret dat hij voor een deel van zijn ver-

PAUL SANDBY. SATIRE OP HOGARTH'S ANALYSIS OF BEAUTY (FRAGMENT).

zamelde werken teekende, doch niemand begreep toen de beteekenis. Het manuscript van de „Analysis” was nagezien door een Dr. Morell.

Bij de „Analysis of Beauty” is één enkele illustratie gevoegd. Zij is uiterst zonderling, niet zoo zeer wat het middenstuk betreft, dat de satirieke en soms inderdaad zoo treffende als kostelijke weergave is van een bal — als wat den rand met de genummerde attributen aangaat (zie bl. 98).

Hogarth was — ik geloof dat wij dit in het oog moeten houden — de zoon van een schoolmeester, en hij liep over van didac-